

**PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

**PASVALIO R. PAJIEŠMENIŲ PAGRINDINĖS
MOKYKLOS 2017 METŲ FINANSINIO (TEISĖTUMO)
AUDITO ATASKAITA**

2018 m. balandžio 3 d. Nr. A – 6

Su audito ataskaita galima susipažinti

Pasvalio rajono savivaldybės interneto svetainėje adresu

http://www.pasvalys.lt/lt/struktura-ir-kontaktai_/kontroles-ir-audito-tarnyba_/auditu-dokumentai

TURINYS

IŽANGA		3
AUDITO REZULTATAI		4
1.	Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje nėra reikšmingų iškraipymų	4
2.	Finansinių ataskaitų rinkinyje yra reikšmingų iškraipymų	4
3.	Turto ir lėšų valdymas, naudojimas ir disponavimas jais turi trūkumų	7
REKOMENDACIJOS		9
PRIEDAI		11
1 priedas	Audito apimtys ir metodai	11

IŽANGA

Vadovaujantis Savivaldybės kontrolieriaus¹ pavedimu atlikome Pasvalio r. Pajiešmenių pagrindinės mokyklos 2017 metų biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinių duomenų teisingumo bei lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo auditą.

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus, Tarptautinius audito standartus ir Tarptautinės aukščiausiųjų audito institucijų organizacijos standartus. Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl metinių finansinių ataskaitų rinkinio, biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir Savivaldybės, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams pateikiama audito išvadoje. Audito apimtis ir metodai aprašyti 1 priede „Audito apimtis ir metodai“ (11 psl.)

Audituojamas subjektas – Pasvalio r. Pajiešmenių pagrindinė mokykla (toliau –Mokykla), adresas Sodo g. 22, Pajiešmenių k., LT-39449, Pasvalio r.; kodas juridinių asmenų registre – 190617689. Mokyklos nuostatai patvirtinti Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2017 m. birželio 20 d. sprendimu Nr. T1-142, juridinių asmenų registre įregistruoti 2017 m. rugsėjo 1 d. Mokyklos veiklos sritis – švietimas. Mokykla vykdo ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ugdymo, neformaliojo švietimo programas. Mokyklos veiklos tikslas – plėtoti dvasines, intelektines ir fizines asmens galias, ugdyti kūrybingą, atsakingą pilietį, įgijusį kompetencijų, būtinų sėkmingai socialinei integracijai ir mokymuisi visą gyvenimą. Mokykla turi Namišių skyrius, kuris vykdo ikimokyklinio, priešmokyklinio ir pradinio ugdymo, neformaliojo švietimo programas bei Raubonių daugiafunkcij centrą, kurio paskirtis – vykdyti neformalųjį švietimą ir socialinės priežiūros paslaugas

Audituojamu laikotarpiu įstaigai vadovavo Ervydas Macaitis (iki 2017 m. vasario 13 d.), nuo 2017 m. vasario 14 d. laikinai Mokyklos direktoriaus pareigas eina pavaduotoja ugdymui Vilma Naunikaitė, vyriausiomis buhalterėmis dirbo Erika Gerštautienė (iki 2017-07-14), Valė Mikalajūnaitė (nuo 2017-07-14 iki 2017-11-03), Irena Jakubauskienė (nuo 2017-11-06 iki 2017-11-24), Žaneta Rožėnienė (nuo 2017-11-27 grįžo iš vaiko auginimo atostogų).

Audituojamas laikotarpis – 2017 metai. Įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija – Pasvalio rajono savivaldybės taryba.

Ši audito ataskaita yra išvadų, teikiamų Savivaldybės tarybai dėl pateiktų tvirtinti 2017 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių, Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimo sudėtinė dalis.

¹ Savivaldybės kontrolieriaus 2017 m. rugpjūčio 14 d. pavedimas Nr. P-8.

AUDITO REZULTATAI

1. Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje nėra reikšmingų iškraipymų

Įstaigos biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys parengtas vadovaujantis Buhalterinės apskaitos įstatymu, Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais biudžetinių įstaigų apskaitą. Finansų ministro įsakymu² įstaiga rengia žemesniojo lygio metinį biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį.

Reikšmingų pažeidimų ar iškraipymų apskaitant Savivaldybės, valstybės biudžeto lėšas ir sudarant biudžeto vykdymo ataskaitas nenustatyta.

2. Finansinių ataskaitų rinkinyje yra reikšmingų iškraipymų

Įstaigos metinės finansinės atskaitos parengtos vadovaujantis Buhalterinės apskaitos įstatymu, Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais įstaigų finansinę apskaitą, išskyrus toliau išdėstytus dalykus.

Vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu įstaiga rengia žemesniojo lygio metinį finansinių ataskaitų rinkinį. Įstaigos apskaitai naudojamas sąskaitų planas yra pakankamai išsamus ir parengtas pagal viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartų reikalavimus. Sąskaitų planas atitinka įstaigos poreikius. Tačiau buhalterinės sąskaitos, kuriose apskaitomos ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai, tinkamai grupuojami.

1. Finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamojo rašto 13-ojo VSAFAS 1 priedas „Nematerialiojo turto balansinės vertės pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį“ sudarytas ne pagal apskaitos registrų Didžioji knyga (toliau – DK) duomenis ir Ilgalaikio turto žiniaraščio duomenis:

- 13-ojo VSAFAS priedo duomenimis nematerialiojo turto įsigijimo savikaina laikotarpio pradžioje ir pabaigoje 1,2 tūkst. Eur, o Didžiosios knygos 11 sąskaitos „Nematerialusis turtas“ ataskaitinio laikotarpio pradžioje debete sumos nenurodytos.

- metų eigoje, nesant pateisiančių dokumentų apskaitos registre Didžioji knyga sąskaitos debete ir kredite (įsigijimo savikaina ir sukaupta amortizacija) apskaityta 1,2 tūkst. Eur suma.

- Ilgalaikio turto žiniaraštyje nematerialaus turto neapskaityta.

- Aiškinamajame rašte pateikta klaidinga informacija apie nematerialųjį turtą –nurodoma, kad įstaiga turi nudėvėto, tačiau įstaigos veikloje naudojamo nematerialiojo turto.

² Lietuvos Respublikos Finansų ministro 2008 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. 1K-465 „Dėl valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių ir formų patvirtinimo“ (su pakeitimais);

Finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamojo rašto 12-ojo VSAFAS 1 priedas „Ilgalaikio materialiojo turto balansinės vertės pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį“ sudarytas ne pagal apskaitos registro Didžioji knyga (toliau – DK) duomenis ir Ilgalaikio turto žiniaraščio duomenis:

- 12-ojo VSAFAS priedo duomenimis ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikaina laikotarpio pradžioje ir pabaigoje 204,8 tūkst. Eur, o Didžiosios knygos 12 sąskaitos „Ilgalaikis materialusis turtas“ ir IMT žiniaraščio įsigijimo savikaina ataskaitinio laikotarpio pradžioje 200,6 tūkst. Eur;

- 12-ojo VSAFAS priedo duomenimis ilgalaikio materialiojo turto sukauptas nusidėvėjimas laikotarpio pradžioje 101,8 tūkst. Eur, o DK duomenimis 97,4 tūkst. Eur.

- 12-ojo VSAFAS priedo duomenimis ilgalaikio materialiojo turto sukauptas nusidėvėjimas laikotarpio pabaigoje 113,1 tūkst. Eur, DK duomenimis 108,9 tūkst. Eur, o IMT žiniaraščio duomenimis – 109,1 tūkst. Eur.

- 12-ojo VSAFAS priedo duomenimis apskaičiuota nusidėvėjimo per laikotarpį 11,3 tūkst. Eur, DK duomenimis – 11,5 tūkst. Eur, IMT žiniaraščio duomenimis – 11,4 tūkst. Eur.

- 12-ojo VSAFAS priedo duomenimis ilgalaikio materialiojo turto likutinė vertė laikotarpio pabaigoje 91,8 tūkst. Eur, o IMT žiniaraščio duomenimis – 91,6 tūkst. Eur.

- Pagal IMT žiniaraščio duomenis įstaiga metų eigoje pergrupavo turtą iš vienos turto grupės į kitą 4,3 tūkst. Eur, tačiau jokie įrašai Didžiojoje knygoje nepadaryti, o 12-ojo VSAFAS priede pergrupavimai nenurodyti.

Finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamojo rašto 8-ojo VSAFAS 1 priedas „Atsargų vertės pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį“ sudarytas ne pagal apskaitos registro DK duomenis:

- 8-ojo VSAFAS priedo duomenimis įsigyta ir nemokamai gauta atsargų už 37,1 tūkst. Eur, o Didžiosios knygos duomenimis – 36,9 tūkst. Eur, atitinkamai sumai nustatytas neatitikimas ir atsargų sunaudojime.

Finansinės būklės ataskaitos E.II.11 straipsnyje „Sukauptos mokėtinos sumos“ (sukauptos atostoginių sąnaudos) laikotarpio pradžioje ir pabaigoje nurodyta ta pati 16.164,25 Eur suma, o pagal įstaigos pateiktą nepanaudotų atostogų žiniaraštį 2017-12-31 datai – 14.917,60 Eur, nustatytas neatitikimas 1.246,65 Eur. Nepanaudotų atostogų dienų ir atostoginių kaupinių inventorizacija neatlikta. Finansinės būklės ataskaitos III.6. „Sukauptos gautinos sumos“ nurodyta 15.115,02 Eur, suma yra mažesnė nei atostogų kaupiniai 16.164,25 Eur.

Aiškinamojo rašto 17-ojo VSAFAS priede „Informacija apie kai kurias mokėtinas sumas“ eil. sukauptos atostoginių sąnaudos nurodyta 16.164,25 Eur, o aiškinamajame rašte apie sukauptas gautinas sumas iš biudžeto nurodyta, kad sukaupti atostoginiai sudaro 14.923,12 Eur ir tiekėjams už prekes 191,90 Eur, nors FBA II.9 Tiekėjams mokėtinos sumos –116,41 Eur.

Duomenys apie nepanaudotų atostogų kaupinius pateikti auditui bei finansinėse ataskaitose neatitinka tarpusavyje, buhalteris duomenų neatitikimo paaiškinti negalėjo, jais pasitikėti negalima.

Įstaigos aiškinamasis raštas parengtas nesivadovaujant VSAFAS, jame atskleista ne visa privaloma informacija, atkleista informacija kai kuriais atvejais neatitinka finansinių ataskaitų duomenų, pateikus neteisingus duomenis ataskaitų rinkinyje, atitinkamai klaidinga informacija pateikta aiškinamajame rašte, raštas neišsamus, pateiktas lyginimas su praėjusiu ataskaitinių laikotarpiu nenurodant sumų, tik pažymint „padidėjo ar sumažėjo“ bei priežasčių, kai kur nurodomos priežastys neatitinka faktinių dalykų.

Neatskleista informacija aiškinamajame rašte:

- Įstaiga nenurodė, kokiais teisės aktais vadovavosi tvarkydama buhalterinę apskaitą ir rengdama finansines ataskaitas ir kokią apskaitos politiką taikė, pagal šio 6-ojo VSAFAS 12 punkte nurodytus privalomus reikalavimus;

- Įstaiga nepaaiškino reikšmingų finansinių ataskaitų straipsnių pokyčių, nesivadovauta 2-ojo VSAFAS „Finansinės būklės ataskaita“ 51 punkto, 3-ojo „Veiklos rezultatų ataskaita“ 33 punkto, 6-ojo VSAFAS „Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas“ 15 punkto nuostatomis – jei ataskaitinio laikotarpio finansinių ataskaitų straipsnių sumos, palyginti su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu, reikšmingai pasikeitė, turėtų būti nurodomos tokių pasikeitimų priežastys Įstaigos nustatytas reikšmingumas – 0,25 procentai turimo turto vertės, t.y. 281 Eur.

- nepateikta informacija, kiek darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudų sudaro darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos etatų sąrašė nurodytiems darbuotojams ir kiek – kitiems darbuotojams, t. y. dirbantiems pagal terminuotas, autorines ir panašias darbo sutartis, ir kiek tokių darbuotojų yra, nesivadovauta 11-ojo VSAFAS 19 punkto nuostatomis ir t.t.

Neatitinka finansinių ataskaitų duomenų: finansinės būklės ataskaitoje sukauptos gautinos sumos 15.115,02 Eur, iš jų aiškinamajame rašte nurodyta, kad sudaro sukaupti atostoginiai – 14.923,12 Eur ir 191,90 Eur tiekėjams mokėtinos sumos, o aiškinamojo rašto priede „Informacija apie kai kurias mokėtinas sumas“ sukauptos atostoginių sąnaudos – 16.164,25 Eur ir 116,41 Eur tiekėjams mokėtinos sumos.

Mokyklos finansinių ataskaitų rinkinys sudarytas ne pagal apskaitos registro Didžioji knyga duomenis. Aiškinamojo rašto prieduose (lentelėse) pateikti duomenys neatitinka apskaitos registrų iš kurių jie sudaryti duomenų, o aiškinamojo rašto tekste pateikti duomenys neatitinka ataskaitose pateiktų duomenų.

3. Turto ir lėšų valdymas, naudojimas ir disponavimas jais turi trūkumų

2. Mokykla naudojasi valstybinės žemės sklypu, esančiu po Mokyklos patikėjimo teise valdomu pastatu, kuris įstatymų nustatyta tvarka nėra suformuotas, nesudaryta panaudos sutartis, neįregistruotas Nekilnojamojo turto registre, neapskaitytas Mokyklos apskaitos registruose, nesivadovauta Žemės įstatymo 15 str. 1 d. 1 p.³.

3. Inventorizacijos atliekamos netinkamai, nesivadovaujama Inventorizacijos taisyklių nuostatomis:

- inventorizacijos aprašų duomenys neatitinka DK duomenų, nes ne visas ilgalaikis materialusis turtas inventorizuotas;

- dalinės inventorizacijos metu rasta sugedusio, nenaudojamo turto (elektrinis skambutis 7 kompiuteriai, 2 projektoriai, DVD grotuvas, 2 spausdintuvai, skalbimo mašina ir t.t.), tačiau po inventorizacijos turtas iš apskaitos nebuvo nurašytas. Direktorius įsakyme dėl inventorizacijos komisijai nenurodyta įvertinti, ar turtas gali būti nuvertėjęs, nenurodyta pateikti pastabas ir pasiūlymus dėl nenaudojamo turto.

- nenaudojamas turtas nesurašytas į atskirus inventorizacijos aprašus. Nesivadovauta Inventorizacijos taisyklių⁴ 52 punkto nuostatomis.

- neatlikta piniginių lėšų banko sąskaitose ir kasoje, išankstinių mokėjimų, kitų gautinų sumų, inventorizacija;

- pateikti gautinų ir mokėtinų sumų inventorizacijos aprašai nesant suderinimo aktų. Gautinos tėvų įmokos už darželį inventorizacijos apraše nurodytos viena eilute, o ne pagal kiekvieną tėvą atskirai, nėra suderinimo aktų su tėvais.

- neatlikta nepanaudotų atostogų dienų ir sukauptų atostoginių inventorizacija.

4. Biudžeto lėšos naudojamos neefektyviai, nes įsigyjamoms atsargoms, kurios nereikalingos įstaigos funkcijoms vykdyti:

- Įstaigos atsargų sąskaitoje (2010691 "Atsarginės dalys") laikotarpio pabaigoje apskaityta 1418,60 Eur, t.y. kompiuterių atsarginės dalys, kurios įsigytos 2016 metais, tačiau iki šiol į kompiuterinę įrangą nesumontuotos.

- Įstaigos atsargų sąskaitoje (2010611 "Medžiagos") laikotarpio pabaigoje apskaityta 3.832,11 Eur, t.y. kanceliarinės, ūkinės, statybinės prekės, kurios įsigytos ankstesniais metais, tačiau iki šiol nesunaudotos (Pvz. kopijavimo popieriaus įsigytas 2010-2012 metais).

³ Savivaldybės nuosavybėn neatlygintinai perduodami valstybinės žemės sklypai, kuriuose yra statiniai ir įrenginiai, savivaldybių įsigyti nuosavybėn pagal Valstybės turto perdavimo savivaldybių nuosavybėn įstatymą

⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 3 d. nutarimas Nr. 719 „Dėl inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“ (2014 m. spalio 3 d. nutarimo Nr. 1070 redakcija)

5. Mokykla, nustatydamą ir apskaičiuodama mokestį už vaikų išlaikymą ikimokyklinio ugdymo įstaigoje bei taikydama lengvatas, ne visais atvejais vadovavosi Savivaldybės tarybos patvirtintu aprašu⁵:

- skaičiuojant 0,29 Eur mokestį inventoriui, ugdymo priemonėms įsigyti ir kitoms reikmėms tenkinti, tėvams atitinkantiems Aprašo 10.1 – 10.8 punktus⁶ netaikė 50 proc. lengvatos;
- nustatyta atvejų, kai mokestis už darželio lankymą neskaičiuojamas už nelankytą nepateisintą dieną (nesant pateisinančių dokumentų–gydytojo pažymos);
- nustatyta atvejų, kai lengvatos taikomos, nesant tai pagrindžiančių dokumentų, o pažymos surenkamos audito metu (pvz. lengvata už vaiką, kurio tėvai studijuoja, pažyma apie tėvų studijas išrašyta 2017-12-12 data).
- ne visais atvejais vaikų priėmimas/ išbraukimas į/iš ikimokyklinio ugdymo grupę (ės) įforminamas direktoriaus įsakymu, nesivadovaujama Priėmimo į Pasvalio rajono savivaldybės mokyklas tvarkos aprašo⁷ 36, 40 punktų nuostatomis. Nesant tinkamos vaikų priėmimo/išbraukimo apskaitos, klaidingai apskaičiuojamos įmokos už darželį.

---

⁵ Pasvalio rajono savivaldybės taryba 2016 m. lapkričio 23 d. sprendimu Nr. T1-225 patvirtintas „Mokesčio už vaikų išlaikymą Pasvalio rajono ugdymo įstaigose, vykdančiose ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas tvarkos aprašas“.

⁶ 10.1. vaikai turi nustatytą vidutinį ar sunkų neįgalumo lygį;

10.2. vaikų tėvai (globėjai) pagal Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymą (nuo pašalpos skyrimo mėnesio pateikus prašymą) gauna socialines pašalpas;

10.3. vaikai ugdomi savaitinėse grupėse ir priklauso socialinės rizikos grupei (mokamos jiems priklausančios pašalpos), pagal Savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyriaus pateiktas pažymas;

10.4. vaikas (vaikai) turi tik vieną iš tėvų (globėjų);

10.5. vaikas auga moksleivių ar studentų šeimoje, kurioje vienas iš tėvų mokosi mokymo įstaigos dieniniame skyriuje;

10.6. šeima augina tris ir daugiau vaikų;

10.7. tėvas, motina atlieka tikrąją karinę tarnybą.;

10.8. vienas iš tėvų (globėjų) atlieka bausmę įkalinimo įstaigoje.

⁷ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2015 m. gruodžio 22 d. sprendimas Nr. T1-187 „Dėl priėmimo į Pasvalio rajono savivaldybės mokyklas tvarkos aprašo patvirtinimo“;

REKOMENDACIJOS

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
1.	Apskaitą tvarkyti vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais įstaigų finansinę apskaitą.	Dalyvausime seminaruose, mokymuose apie įstaigos finansinės apskaitos tvarkymo pagal VSAFAS reikalavimus.	2018-12-31
2.	Suformuoti žemės sklypą po Mokyklos pastatais, sudaryti panaudos sutartį, įregistruoti teisės aktų nustatyta tvarka ir apskaityti Mokyklos apskaitoje.	Kreipsimės į Nacionalinę žemės tarnybą dėl žemės sklypo suformavimo, panaudos sutarties sudarymo. Sutartį įregistruosime teisės aktų nustatyta tvarka.	2018-11-31
3.	Užtikrinti, kad inventorizacija būtų atliekama teisės aktų nustatyta tvarka.	Inventorizaciją būtų atliksime teisės aktų nustatyta tvarka.	2018-12-01
4.	Sustiprinti vidaus kontrolę, nustatant papildomas vidaus kontrolės procedūras priimant/išbraukiant vaikus iš sąrašų, skaičiuojant mokesťį už vaikų išlaikymą ikimokyklinio ugdymo įstaigoje bei taikant lengvatas.	Stiprinsime vidaus kontrolę skaičiuojant įmokas už vaikų išlaikymą bei taikant lengvatas.	2018-11-31
5.	Užtikrinti, kad biudžeto lėšos būtų naudojamos efektyviai Mokyklos funkcijoms vykdyti, o atsargos nurašomos vadovaujantis VSAFAS.	Atsargos bus nurašomos vadovaujantis 8-uoju VSAFAS, jas sunaudojus veikloje.	2018-12-31

* – priemonės ir terminus rekomendacijoms įgyvendinti pateikė Pajiešmenių pagrindinė mokykla

Atstovas, atsakingas už Kontrolės ir audito tarnybos informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais:

Buhalterė

Žaneta Rožėnienė

Apie audito metu nustatytus dalykus įstaigos vadovybę informavome raštais⁸. Įstaiga raštais⁹ pateikė paaiškinimus, ištaisė nustatytus pažeidimus ir dalį pateiktų rekomendacijų įgyvendino.

Konstruktivus bendradarbiavimas ir komunikacija su įstaigos vadovybe mums padėjo pasiekti suplanuotus audito tikslus. Pateikę pastabas dėl vidaus kontrolės trūkumų ir teisės aktų pažeidimų bei rekomendacijas, kaip tinkamai valdyti Savivaldybės biudžeto lėšas ir turtą, siekiame prisidėti prie to, kad Savivaldybės biudžeto lėšos būtų skirstomos ir naudojamos atsakingai, racionaliai ir skaidriai, turtas būtų valdomas, naudojamas ir disponuojama juo vadovaujantis visuomeninės naudos, efektyvumo ir racionalumo principais. Tikimės, kad mūsų pateikti pastebėjimai yra naudingi.

Kontrolės ir audito tarnybos vyriausioji patarėja

Ilma Paliukėnaitė

Auditą atliko: Kontrolės ir audito tarnybos vyriausioji patarėja Ilma Paliukėnaitė

Pavedimas: Savivaldybės kontrolieriaus 2017 m. rugpjūčio 14 d. Nr. P-8.

Audito ataskaita surašyta dviem egzemplioriais: vienas – Pajiešmenių pagrindinei mokyklai, antras – Pasvalio rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybai.

Audito ataskaitos kopijos teikiamos:

Pasvalio rajono savivaldybės Merui,

Pasvalio rajono savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui,

Pasvalio rajono savivaldybės administracijai.

---

⁸ Pasvalio rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos raštai „Dėl audito metu nustatytų neatitikimų“: 2017 m. rugsėjo 19 d. Nr. KS-73; 2017 m. lapkričio 7 d. raštas Nr. KS-89, 2017 m. gruodžio 6 d. raštas Nr. KS-101.

⁹ Pajiešmenių pagrindinės mokyklos raštai „Dėl audito metu nustatytų neatitikimų“: 2017 m. spalio 19 d. Nr. SD-72, 2017 m. gruodžio 7 d. raštas Nr. SD-70; 2018 m. sausio 12 d. Nr. SD-1.

PRIEDAI

Pajiešmenių pagrindinės mokyklos
finansinio (teisėtumo) audito ataskaitos
1 priedas

Audito apimtis ir metodai

Audito tikslas:

- Įvertinti Pasvalio r. Pajiešmenių pagrindinės mokyklos 2017 metų biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinių duomenų tikrumą ir teisingumą ir pareikšti nuomones dėl jų;
- Įvertinti audituojamo subjekto lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais 2017 metais teisėtumą.

Auditas atliktas:

- pagal Valstybinio audito reikalavimus¹⁰, Tarptautinius audito standartus¹¹ ir Tarptautinės aukščiausiųjų audito institucijų organizacijos standartus¹²;
- siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad metinėse finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, jos parengtos pagal galiojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus reglamentuojančius buhalterinę apskaitą ir ataskaitų rinkinių sudarymą o savivaldybės ir valstybės biudžeto lėšos ir turtas valdomi, naudojami įstatymų nustatytiems tikslams ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito ir vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Nustatyti dalykai skirstomi į turinčius reikšmingą įtaką įstaigos ataskaitų rinkinių teisingumui ir jos neturinčius. Reikšmingu dalyku FAR yra laikoma apskaitos klaida ar jų visuma, turinti įtakos vienam finansinių ataskaitų straipsniui, viršijanti 40,7 tūkst. Eur (apskaičiuota atsižvelgiant į pasirinktą reikšmingumą), taip pat kokybiškai reikšmingu yra laikoma svarbiausių vidaus kontrolės priemonių nebuvimas ar jų nesilaikymas. Reikšmingu dalyku BVAR yra laikoma apskaitos klaida ar jų visuma, viršijanti 37,5 tūkst. Eur. Kokybinį reikšmingumą naudojome nustatytų dalykų vertinimui tais atvejais, kai iškraipymų suma (nors yra mažesnė už kiekybinį reikšmingumą) gali daryti įtaką vartotojų priimamiems sprendimams.

¹⁰ LR valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“

¹¹ Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleisti Tarptautiniai audito standartai (Lietuvos audito rūmų išversti į lietuvių kalbą, <http://lar.lt/www/new/page.php?326>).

¹² Finansinio audito (1000-1810 TAAIS) ir atitikties audito (4000 TAAIS) standartai (<http://www.vkontrole.lt/page.aspx?id=350>).

Audito apimtis ir metodai	
Audito apimtis	
Audituotos finansinės ir biudžeto vykdymo ataskaitos	<p>Mokyklos 2017 metų finansinių ataskaitų rinkinys: Finansinės būklės, veiklos rezultatų ataskaita, grynojo turto pokyčių, pinigų srautų ataskaita ir finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas parengti pagal 2017 m. gruodžio 31 d. duomenis.</p> <p>Mokyklos 2017 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys: Biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į biudžetą, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti, biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo, mokėtinų ir gautinų sumų ataskaita ir biudžeto vykdymo ataskaitų aiškinamasis raštas parengti pagal 2017 m. gruodžio 31 d. duomenis.</p>
2017 m. pradžios ir pabaigos turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likučiai	Turto bei atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis, kaip nurodyta finansinės būklės ataskaitoje, 2017 m. pradžioje buvo iš viso 130,7 tūkst. Eur, pabaigoje – 113,5 tūkst. Eur.
2017 m. pajamos ir sąnaudos	Mokykla gavo 359,7 tūkst. Eurų pajamų ir patyrė 359,0 tūkst. Eur sąnaudų. Mokyklos pagrindinės veiklos rezultatas teigiamas – pajamos viršijo sąnaudas 0,7 tūkst. Eur.
Audito apimties apribojimai	Audito apimties apribojimų nebuvo
Reikšmingos audito sritys ir jose atliktos procedūros	
2017 m. finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenys	
Atlikus audituojamo subjekto veiklos, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos sritys, kuriose egzistuoja reikšmingo iškraipymo rizika	<p>Pajamų srityje nustatėme riziką:</p> <ul style="list-style-type: none"> – teisingo pagrindinės ir kitos veiklos pajamų grupavimo; <p>Turto srityje nustatėme riziką dėl:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ilgalaikio materialiojo turto priskyrimo tinkamai turto grupei, nusidėvėjimo ir amortizacijos skaičiavimo, nuvertėjimo požymių vertinimo, vidaus kontrolės priemonių nesilaikymo inventorizuojant turtą, valstybinės žemės tinkamą apskaitą. <p>Įsipareigojimų srityje nustatėme riziką dėl:</p> <ul style="list-style-type: none"> – įsipareigojimų užregistravimo apskaitoje ir atskleidimo finansinėse ataskaitose bei vidaus kontrolės priemonių nesilaikymo inventorizuojant įsipareigojimus, duomenų apie įsipareigojimus patikimumo. <p>Sąnaudų srityje nustatėme riziką dėl:</p> <ul style="list-style-type: none"> – atostogų rezervo apskaitos. <p>Ataskaitų sudarymo srityje nustatėme rizikas:</p> <ul style="list-style-type: none"> –kad bus atskleista ne visa ir netiksli pagal VSAFAS privaloma informacija (FAR); –kad bus atskleista ne visa ir netiksli pagal teisės aktų reikalavimus privaloma informacija BVAR. <p>Be sričių, kuriose nustatyta reikšmingo iškraipymo rizika, reikšminga audito sritis buvo:</p> <ul style="list-style-type: none"> – darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos bei išlaidos.
Pajamų sritis	Įvertinome pajamų ir su jomis susijusių gautinų sumų

	inventorizacijos atlikimo tinkamumą. Taip pat atrankos būdu įvertinome pajamų pripažinimą ir įvertinimą ir su jomis susijusių gautinų sumų registravimą (laiku, teisinga verte, esant tinkamiems pagrindžiamiesiems dokumentams, tinkamose sąskaitose).
Sąnaudų sritis	Atrankos būdu įvertinome: <ul style="list-style-type: none"> – sąnaudų, su jomis susijusių mokėtinų sumų ir piniginių lėšų pripažinimą ir registravimą (ar tą ataskaitinį laikotarpį, kurį jos buvo patirtos, pagrįstumą, tikrumą, užregistravimą teisinga verte ir tinkamomis sąskaitų korespondencijomis); – su sąnaudomis susijusių įsipareigojimų ir piniginių lėšų registravimą laiku, teisinga verte, atitinkančia pagrindžiančiuose dokumentuose nurodytas sumas; – atvaizdavimą tinkamuose ataskaitų straipsniuose.
Turto sritis	Įvertinome turto inventorizacijos atlikimo tinkamumą. Taip pat, atrankos būdu įvertinome turto įsigijimo, nusidėvėjimo ir nuvertėjimo, perdavimo, nurašymo ūkinių operacijų registravimą apskaitos registruose (laiku, teisinga verte, esant tinkamiems pagrindžiamiesiems dokumentams, tinkamose sąskaitose).
Įsipareigojimų sritis	Įvertinome įsipareigojimų inventorizacijos atlikimo tinkamumą. Taip pat atrankos būdu įvertinome įsipareigojimų ūkinių operacijų registravimą apskaitos registruose (laiku, teisinga verte, esant tinkamiems pagrindžiamiesiems dokumentams, tinkamose sąskaitose tinkamomis sąskaitų korespondencijomis).
Darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos ir išlaidos	Atrankos būdu įvertinome, ar darbuotojams teisingai apskaičiuojamas darbo užmokestis ir su juo susiję mokesčiai bei įmokos, ar naujai priimtiems ir atleistiems darbuotojams teisingai apskaičiuojamas darbo užmokestis už priėmimo ar atleidimo mėnesį, ar teisingai apskaičiuotos nepanaudotų atostogų kompensacijos bei kitos išeitinės išmokos, įvertinome sąnaudų ir išlaidų registravimą apskaitos registruose (laiku, teisinga verte, tinkamose sąskaitose ir tinkamomis sąskaitų korespondencijomis), atskleidimą tinkamuose ataskaitų straipsniuose.
Bendras ataskaitų rinkinio vertinimas	Patikrintas taikomų apskaitos metodų tinkamumas ir apskaitinių vertinimų bei susijusių vadovybės atskleidimų pagrįstumas. Patikrintas bendras ataskaitų rinkinio pateikimas, struktūra ir turinys, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pateikti pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai taip, kad atitiktų VSAFAS reikalavimus, o biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio sudarymas atitiktų taisyklių reikalavimus.
Mokyklos lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais 2017 metais teisėtumas	
Atlikus audituojamo subjekto veiklos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos sritys, kuriose egzistuoja reikšminga neatitikties rizika	Atlikus audituojamo subjekto veiklos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatyta svarbiausia ir rizikingiausia audito sritis – darbo užmokesčio nustatymas, pasikeitus darbo apmokėjimo sistemai nuo 2017 m. vasario 1 d., darbo santykių įforminimas bei darbo santykių reglamentavimas pasikeitus Darbo kodeksui nuo 2017 m. liepos 1d. Darbo santykių reglamentavimo ir darbo užmokesčio nustatymo

	<p>srityje išvelgėme riziką dėl:</p> <ul style="list-style-type: none"> – darbo apmokėjimo sistemos nustatymo įstaigoje pagal Darbo apmokėjimo įstatymo nuostatas; – darbuotojų pareigybių priskyrimo tinkamiems pareigybės lygiams ir profesijos kodams; – pareigybių aprašymų patvirtinimo pagal Vyriausybės patvirtintą Metodiką; – metinių vertinimo užduočių nustatymo darbuotojams; – pareiginės algos perskaičiavimo bei pastoviosios dalies koeficientų nustatymo; – darbuotojams dirbantiems pagal dvi ir daugiau sutarčių, darbo nustatymo pagrindiniu darbu. – nepanaudotų atostogų kalendorinėmis dienomis 2017 m. birželio 30 d. perskaičiavimo į nepanaudotas atostogas darbo dienomis. <p>Komandiruočių srityje nustatėme riziką dėl:</p> <ul style="list-style-type: none"> – komandiruočių įforminimo; – dienpinigių nustatymo. <p>Konkretūs teisės aktai, kuriems vertinta atitiktis nurodyti žemiau.</p>
Lėšų sritis	<p>Vertinome kaip laikomasi teisės aktų nuostatų:</p> <ul style="list-style-type: none"> – planuojant, naudojant asignavimus programų vykdymui; – pervedant gautas pajamas į savivaldybės biudžetą.
Turto sritis	<p>Vertinome, ar turtas, kuris privalo būti registruotas viešuosiuose registruose yra registruotas.</p>
Teisės aktai, kuriems vertinta lėšų ir turto naudojimo atitiktis	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lietuvos Respublikos Vietos savivaldos įstatymas; 2. Lietuvos Respublikos Biudžetinių įstaigų įstatymas; 3. Lietuvos Respublikos Biudžeto sandaros įstatymas; 4. Lietuvos Respublikos Buhalterinės apskaitos įstatymas; 5. Lietuvos Respublikos Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas; 6. Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačiųjų interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymas; 7. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas; 8. Lietuvos Respublikos darbo kodeksas; 9. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas; 10. Lietuvos Respublikos žemės įstatymas; 11. Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymas; 12. Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymas; 13. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimas Nr. 511 „Dėl Biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ (su vėlesniais pakeitimais; neteko galios 2017-04-26 nutarimu Nr. 318 (nuo 2017-05-03)); 14. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymas (įsigaliojo nuo 2017-02-01); 15. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 22 d. nutarimas Nr. 497 „Dėl kasmetinių papildomų atostogų trukmės, suteikimo sąlygų ir tvarkos patvirtinimo“; 16. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gegužės 27 d.

	<p>nutarimas Nr. 650 „Dėl darbuotojo, valstybės tarnautojo ir žvalgybos pareigūno vidutinio darbo užmokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (galiojo iki 2017-06-30);</p> <p>17.Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimas Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“ (galioja nuo 2017-07-01);</p> <p>18.Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 29 d. nutarimas Nr. 526 „Dėl tarnybinių komandiruočių išlaidų apmokėjimo biudžetinėse įstaigose taisyklių patvirtinimo“ (2017-06-28 nutarimo redakcija Nr. 523 su vėlesniais pakeitimais);</p> <p>19.Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimas Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“;</p> <p>20. Lietuvos Respublikos Finansų ministro 2010 m. kovos 26 d. įsakymas Nr. 1K-085 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžeto pajamų ir išlaidų klasifikacijos patvirtinimo pakeitimo“;</p> <p>21. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008-12-31 įsakymas Nr. 1K-465 „Dėl valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių ir formų patvirtinimo“ (2012-12-27 įsakymo Nr. 1K-452 redakcija su vėlesniais pakeitimais).</p> <p>22.Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005 m. gegužės 25 d. įsakymas Nr. 1K-170 „Dėl biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais);</p> <p>23.Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 3 d. nutarimas Nr.719 „Dėl inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“;</p> <p>24.Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. spalio 19 d. nutarimas Nr. 1250 „Dėl pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti valstybės ir savivaldybių turto nurašymo, išardymo ir likvidavimo tvarkos patvirtinimo“;</p> <p>25. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gegužės 27 d. nutarimas Nr. 543 „Dėl pavyzdinių tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo biudžetinėse įstaigose taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).</p> <p>26. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. lapkričio 17 d. nutarimas Nr. 1341 „Dėl tarnybinių lengvųjų automobilių biudžetinėse įstaigose“ (2009-05-27 nutarimo Nr. 542 redakcija su vėlesniais pakeitimais);</p> <p>27.Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. spalio 19 d. nutarimas Nr. 1250 „Dėl pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti valstybės ir savivaldybių turto nurašymo, išardymo ir likvidavimo tvarkos patvirtinimo“;</p> <p>28.Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. gegužės 5 d. nutarimas Nr. 432 „Dėl viešojo pirkimo–pardavimo sutarčių, sudaromų ilgiau kaip 3 metams, terminų nustatymo kriterijų ir atvejų, kuriais gali būti sudaromos tokios sutartys, aprašo patvirtinimo“;</p> <p>29.Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Finansų ministro įsakymais;</p>
--	---